Primärvårdsnämnden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Läkemedelsenhet
Srebrenka Dobric

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2026-08-12

PVN 2026-0154

Primärvårdsnämnden

Svar på skrivelse från Charlotte Broberg (M) och Edvin Bernhardsson (KD) om att revidera vårdval vaccination i syfte som en del av en länsomfattande äldrevaccinationskampanj mot pneumokocker för äldre

Ärendebeskrivning

I en skrivelse till primärvårdsnämnden föreslår Charlotte Broberg (M) och Edvin Bernhardsson (KD) att hälso-och sjukvårdsdirektören får i uppdrag att revidera vårdval vaccination så att också kostnadsfri vaccination mot pneumokocker för personer över 64 år ingår i uppdraget.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande.
Skrivelse från Charlotte Broberg (M) och Edvin Bernhardsson (KD).

Förslag till beslut

Primärvårdsnämnden beslutar följande:

Skrivelsen anses besvarad.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund

I skrivelsen daterad den 22 april 2026 uppmärksammar Charlotte Broberg (M) och Edvin Bernhardsson (KD) regeringens satsning i vårändringsbudgeten för 2026 på ett utökat vaccinationsprogram mot pneumokocker för personer 65 år och äldre. Satsningen medför en ikappvaccination i syfte att erbjuda vaccination mot pneumokocker till personer som är 65 år och äldre och som ännu inte har vaccinerats. De har därför föreslagit att Region Stockholm ska inleda en omfattande äldrevaccinationskampanj med fokus på ikappvaccination mot pneumokocker med målet att uppnå en hög täckningsgrad i hela regionen.

Kampanjen föreslås innehålla kunskapshöjande insatser om vaccination mot pneumokocker och samverkan med civilsamhället. Det föreslås även att vaccination ska erbjudas brett, även utanför hälso- och sjukvårdens ordinarie verksamheter, att regionens anställda ska erbjudas vaccination på arbetstid samt att kostnadsfri vaccination mot pneumokocker för personer som är 65 år och äldre ska ingå inom uppdraget för Vårdval vaccination.

Överväganden
Till att börja med bör det klargöras att utöver det nationella särskilda vaccinationsprogrammet mot pneumokockinfektion, som sedan 2022 omfattar personer från 2 års ålder med vissa riskfaktorer samt personer födda 1947 eller senare från och med det år de fyller 75, erbjuds sedan ett 20-tal år även alla personer 65 år och äldre kostnadsfri pneumokockvaccination året om i Region Stockholm. Vidare, erbjuds vaccinationen inom Vårdval vaccination och på samtliga vårdcentraler i regionen.
Det innebär att det kostnadsfria erbjudandet för pneumokockvaccination redan omfattar den målgrupp som i skrivelsen föreslås ska ikappvaccineras. Då vaccinationen redan ingår inom Vårdval vaccination är inte en revidering av förfrågningsunderlaget heller aktuellt.
Hälso-och sjukvårdspersonal omfattas inte av rekommendationerna och är därmed inte aktuell målgrupp för vaccination.

Även om majoriteten av pneumokockvaccinationer sker i samband med den årliga vaccinationsinsatsen mot influensa och covid-19 genomförs sedan våren 2023 en särskild kommunikationsinsats för penumokockvaccination. Denna har omfattat av annonsering i lokaltidningen Mitt i, informationspaket till civilsamhället (t.ex. patientförbund, Röda Korset, folkets hus med flera) samt möjliggjort separat bokning av vaccination via systemet Alltid Öppet. Som ett led i att öka medvetenheten kring vaccinationstäckning och inkludera hälso-och sjukvården mer i arbetet kring frågan, har hälso-och sjukvårdsförvaltningen också kommunicerat aktuell vaccinationstäckning för pneumokocker, detta med hjälp av informationsapotekare från Akademiskt primärvårdscentrum (APC), som gör regelbundna besök på vårdcentraler inom regionen.
Ovanstående har bidragit till att vaccinationstäckningen har ökat med 5-10 % årligen sedan år 2022 (avser 65 år och äldre som fått en dos pneumokockvaccin de senaste fem åren). År 2022 var täckningen 25%, år 2023 29%, år 2024 37%.
I nuläget, per maj 2026, har Region Stockholm 43% bland 65 år och äldre fått en aktuell dos vaccin mot pneumokocker de senaste fem åren.

Det finns stora geografiska skillnader inom regionen, då det skiljer 32 procentenheter mellan områden med lägst respektive högst täckning.
I januari 2026 uppdaterade Folkhälsomyndigheten rekommendationerna om pneumokockvaccination. De innebär ett förenklat vaccinationsschema med färre doser genom ökad användning av bredare konjugatvacciner. Det medför att det för de flesta är tillräckligt med en engångsdos för ett fullgott skydd och den tidigare rekommenderade revaccinationen inte är aktuell för större delen av målgruppen. Under den årliga särskilda insatsen våren 2026 har, förutom aktuell vaccinationstäckning, de nya rekommendationerna förmedlats till vårdcentralerna med hjälp av informationsapotekare samt vid ett flertal utbildningsevenemang. Utvärderingen visar på en god följsamhet till de nya rekommendationerna.
Det pågår även ett arbete i regionen med att implementera ett strukturerat vaccinationsprogram för 70-åringar (äldrevaccinationsprogram) med fokus på vaccinationsstatus, bedömningssamtal, kallelser och påminnelser. Pneumokockvaccination kommer att ingå i detta.

Mot bakgrund av ovanstående bedöms ett fortsatt arbete med de åtgärder som redan genomförs inom regionen kunna bidra till fortsatt ökad täckningsgrad för pneumokocker i den aktuella målgruppen, utan en omfattande äldrevaccinationskampanj med fokus på ikappvaccination.

Anders Ahlsson
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Anna Göjeryd Ulander
Avdelningschef

Beslutet ska skickas till
Akten

Godkänd av Anders Ahlsson, 2026-08-12